

ΤΑ ΩΡΑΙΟΤΕΡΑ ΕΡΩΤΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Η ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ ΤΟΥ ΜΥΣΣΕ ΠΡΟΣ ΤΗ ΓΕΩΡΓΙΑ ΣΑΝΔΗ

ΠΟ τὸ τελευταίως ἐκδοθὲν στὸ Παρίσι βιβλίον τῶν ἐρωτικῶν ἐπιστολῶν τοῦ ποιητοῦ Ἀλφρέδου Μυσσε στὴ Γεωργία Σάνδη, μεταφράζουμε σήμερα μιὰ ἀκόμη σελίδα, γεμάτη πάθος καὶ σπαραγμῶν. Ὁ Μυσσε στέλνει τὰ γράμματα αὐτὰ στὴ Σάνδη, κατόπιν τῆς ἀπιστίας της μετὸν γιατρό Παζιέλο, στὴ Βενετία.

Ἰούλιος, 1833. — Παιδί μου, ἂν στὰ φύλλα τοῦ βιβλίου σου ποὺ διάβασα πρὸ ὀλίγου, ἵπάρχει μιὰ σελίδα, τὴν ὁποία νὰ ἔγραψες ἔχοντας ἐμένα στὴ σκέψι σου, ἔχοντας ἐμένα ὡς πηγὴ τῆς ἐμπνευσέως σου, σ' εὐχαριστῶ, ἀγαπημένη μου...

Θὰ ἤθελα νὰ μ' εἶχες γνωρίσει καλύτερα, νὰ εἶχες δεῖ διτὴ διαγωγὴν μὲ ἀπέναντί σου δὲν ἵπάρχει οὔτε πονηρία, οὔτε ὑποκρισία, καὶ νὰ μὴ με περιέγραψες οὔτε χειρότερο, οὔτε καλύτερο ἀπὸ ὅ,τι εἶμαι. Σ' ἀγάπησα κ' ἀφέθηκα χωρὶς σκέψι, χωρὶς ὑστεροβουλία στὴν εὐχαρίστησι ποὺ μοῦ ἔδινες μετὸ νὰ σὲ βλέπω καὶ νὰ σ' ἀγαπῶ. Καὶ τίς γλυκύτερες ὥρες τῆς ἀγάπης μου τίς πέρασα, ὄχι στὸ σπίτι σου, μὰ σ' αὐτὴν ἐδῶ τὴν κάμαρα, ὅπου κάθομαι τώρα ὀλομόναχος καὶ σὲ συλλογίζομαι.

Λυτήσου με, ἀγάπη μου, καὶ μὴ με περιφρονήσεις. Ἄφου δὲν μπόρεσα ν' ἀνοίξω τὴν καρδιά μου μπροστά σου, θὰ πεθάνω παίρνοντας στὸν τάφο τὸ μυστικὸ μου. Ἄν τ' ὄνομά μου εἶνε γραμμένον σὲ κάποια γωνιά τῆς καρδιάς σου, ὅσο ἀχνό, ὅσο θαμνὸ κ' ἂν εἶνε, μὴν τὸ σθύσεις διότιτελα.

Ἀγάπα δούος ξέρουν ν' ἀγαποῦν. Ἐγὼ δὲν ξέρω παρὰ μονάχα νὰ πονῶ. Εἶνε μέρες ποὺ θὰ μποροῦσα νὰ σκοτωθῶ. Κλαίω σὺν παιδί, μὰ ἔξαφνα με πᾶνον τὰ γέλια, ὄχι ὅμως σήμερα, ἀγαπημένη μου. Ἄντιο, γλυκεῖα τρέλλα τῆς ζωῆς μου, σ' ἀγαπῶ ὅσο ποτέ.

Βενετία, Ἀπρίλιος, 1834. — Ἄντιο, παιδί μου. Φαντάζομαι πὸς ἐσὺ, μετὰ τὴν ἀναχώρησί μου, θὰ μείνης ἐδῶ. Ὅση κ' ἂν εἶνε ἡ ἀδιαφορία καὶ τὸ μῖσος σου γιὰ μένα, ἂν τὸ ἀποχαιρετιστήριον φιλὶ ποὺ σοῦ ἔδωκα σήμερα εἶνε τὸ τελευταῖο τῆς ζωῆς μου, πρέπει νὰ μᾶθῃς διτὸ πρῶτο βῆμα ποὺ ἔκανα ἔξω μετὸ τὴ σκέψι πὸς σ' εἶχα χάσει γιὰ πάντα, ἐνοιώσα διτὴ δίκαια σὲ εἶχα χάσει καὶ διτὴ τίποτε δὲν εἶνε γιὰ μένα πολὺ σκληρό. Ξέρω διτὸ λίγο σὲ νοιάζει ἐσένα ἂν θὰ διατηρήσω τὴν ἀνάμνησί σου ἢ ὄχι, ἐγὼ ὅμως δὲν θάθελα ποτέ νὰ διατηρήσῃς μιὰν ἀσχημὴ ἀνάμνησι γιὰ μένα. Θὰ ἦταν ἕνας δεύτερος πόνος γιὰ μένα, ὕστερα ἀπὸ τὸν πρῶτο, τὸν μεγάλο, τοῦ χωρισμοῦ. Μάθε, ἀγαπημένη μου, καὶ χάραξέ το γιὰ πάντα στὴν καρδιά σου, διτὴ ἐκεῖνος ποὺ δὲν σὲ τιμῆσε ἀρετὰ ὅσο ἦσουν δική του, μπορεῖ ἀκόμη νὰ ἰδῇ καθαρὰ ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ δάκρυά του καὶ νὰ χαρᾶξῃ μ' εὐλάβεια καὶ γιὰ πάντα τὴν εἰκόνα σου βαθεῖα στὴν ψυχὴ του. Ἄντιο, παιδί μου ἀγαπημένε.

Γενεύη, 4 Ἀπρίλιος, 1834. — Σ' ἀγαπῶ ἀκόμη μετὸν πὸς μεγάλο ἔρωτα, ἀγαπημένη μου. Ὑστερα ἀπὸ τέσσερες μέρες, θὰ μᾶς χωρίζουν τριακόσια χιλιόμετρα... Γιατὶ λοιπὸν νὰ μὴ μιλήσω ἐλεύθερα μαζὺ σου; Ὅταν δύο ἀνθρώπους τούς χωρίζῃ τέτοια ἀπόστασι, δὲν ἵπάρχουν περὶ οὔτε βίαιες σκηνές, οὔτε νευρικὴ κρίσις. Σ' ἀγαπῶ, ξέρω διτὴ βροίσκεσαι κοντὰ σ' ἕναν ἄντρα ποὺ τὸν ἀγαπᾷς, καὶ ὅμως εἶμαι ἡρεμος. Τὰ δάκρυα κυλοῦν ἄφθονα πάνω στὰ χεῖρα μου ἐνῶ σοῦ γράφω, μὰ εἶνε τὰ πὸς γλυκὰ, τὰ πὸς ἀγαπητὰ δάκρυα ποὺ ἔγραφα ποτέ.

Σήμερα τὸ πρῶτὸ ἔτρεχα στοὺς δρόμους τῆς Γενεύης, χαζεύοντας ἐδῶ κ' ἐκεῖ καὶ προσπαθώντας νὰ ξεχάσω τὸν πόνο μου. Ἐξαφνα εἶδα τὸ πρόσωπό μου σ' ἕναν καθρέφτι. Ἦμιον ἕνα παιδί. Καὶ αὐτὸ τὸ παιδί, λοιπὸν, θέλησες νὰ τ' ἀγαπήσῃς; Δέκα χρόνιά σου σ' ἔκαιγε μιὰ ἄσπιθα δίψα εὐτυχίας, καὶ βόηκες σὲ μένα, σ' ἕνα φτωχὸ καλῶμι, νὰ στηριχθῃς; Βοήκεις ν' ἀγαπήσῃς ἐμένα, φτωχὴ ἀγαπημένη μου! Σ' ἔκανα τόσο δυστυχισμένη, καὶ ποῖός ξέρεῖ καὶ πόσες ἄλλες φοβερὲς δυστυχίες θὰ σοῦ προξενούσα ἂν ἐξακολουθοῦσα νὰ μένω κοντὰ σου! Θὰ βλέπω γιὰ πολὺ ἀκόμη καιρὸ τὸ πρόσωπό σου, τὸ χλωμασμένον ἀπὸ τίς ἀρμυνιές, ποὺ ἔχειρε δεκαοχτὼ μῆνες πάνω στὸ προσκέφαλό μου! Θὰ σὲ βλέπω γιὰ καιρὸ στὸ θλιβερό ἐκεῖνο δωμάτιο, ὅπου ἐχύσαμε τόσα δάκρυα!

Καϊμένο μου, φτωχὸ παιδί! Εἶχες γελαστεί. Εἶχες νομίζει διτὴ ἦσουν φίλη μου, ἐνῶ δὲν ἦσουν παρὰ μιὰ μητέρα γιὰ μένα.

Παρίσιον, 5 Μαΐου, 1834. — ... Πρέπει νὰ μοῦ γράψῃς συχνά. Συλλογίσου διτὴ δὲν ἔχω παρὰ ἐσένα μόνο στὸν κόσμο. Ὅλα τ' ἀρνῆθηκα, ὅλα τὰ βλαστήμησα, γιὰ διὰ ἀμφιβάλλω, ἐκτὸς ἀπὸ σένα. Κάθε φορὰ ποὺ στὴν καταγίδα, μετ' στὴν ὅποια παραδέξω, θὰ σηκῶνω τὸ κεφάλι μου, σὺν ἕνας τρομαγμένον πλιότος, ὄχι ἀντικρῶς πάντα ἐνα ἀτέρι, τὸ δικό σου, τὸ μόνο ἀτέρι τῆς νύχτας μου. Ρώτησε τὴν καρδιά σου. Τὰ τρία αὐτὰ γράμματά σου ποὺ ἔλαβα, εἶνε τὸ τελευταῖο σφίξιμο τοῦ χεριοῦ μᾶς ἐρωμένης ποὺ μ' ἀφίνει, ἢ τὸ πρῶτο τῆς φιλῆς ποὺ μοῦ ἀπομένει; Μὰ τώρα ξεχάσε με, ἀγάπησε ἄλλον, δὲν με νοιάζει. Μοῦ φτάνει διτὴ κράτησα στὴν ἀγκαλιά μου μ' ὄσην ἀγάτη ποτὲ ἄλλος ἄντρας δὲν θὰ σὲ κρατήσῃ. Μοῦ φτάνει διτὴ σὲ φίλησα με ὄση τρέλλα ποτὲ ἄλλος κανεῖς δὲν θὰ σὲ φιλήσῃ.

Γιατὶ νὰ πονῶ; Μήπως μοῦ ἀπίστησες; Δὲν με προειδοποίησες, δὲν μοῦ εἶπες διτὴ ἀγάπησες ἄλλον; Λατρευτὸ μου παιδί, ὅταν μ' ἀγαποῦσες, μ' ἀτάτησες ποτέ; Τὶ παράνονο σοῦ ἔκανα ποτὲ τοὺς ἐφτά μῆνες ὅπου σ' ἔβλεπα κάθε μέρα; Καὶ ποῖός ἄντρας θὰ ἦταν τόσο ἄδλιος, ὅστε νὰ ὀνομάσῃ ἀπιστὴ τὴν γυναῖκα ποὺ τὸν ἐκτίμα τόσο πολὺ, ὅστε νὰ τοῦ πῆ καθαρά διτὴ δὲν τὸν ἀγαπᾷ πειά;

Τώρα δέοινα γυναῖκα θέλει ἄς μ' ἀπατήσῃ, ἄς με κακομεταχειρῖσται καὶ ἄς με ξεσκίσει... Μπορῶ νὰ ὑποφέρω, ἀφού νίκησα τὸν πόνο ποὺ μοῦδῶκες ἐσὺ. Ἄν ἵπάρχει κάτι καλὸ μέσα μου, ἂν κάνω κάτι μεγάλο μετὰ τὰ χεῖρα ἢ μετὸν πῆνα μου, ἐσὺ τοῦλάχιστον θὰ ξέρες διτὴ ὀφείλεται σ' ἐσένα. Ἀγαπημένη μου, ἵπάρχει κάτι μέσα μου, ποὺ εἶνε καλύτερο ἀπὸ ὅ,τι ἐφανταζόμουν...

Ἦταν τόσο γλυκεῖα ἡ ἀγάπη μας, τόσα μεθυστικὰ τὰ χάδια σου καὶ τὰ φιλιὰ σου, ὅστε γὰρ καιρὸ θὰ μοῦ εἶνε ἀδιάφορη κάθε ἄλλη γυναῖκα...

Καὶ ὅμως θ' ἀγαπήσω καὶ ἄλλες γυναῖκες... Εἶνε ἀνοξί... Τὰ δέντρα πρασινίζουν καὶ ἡ μερωμένης πνοῆς τῶν λουλουδιῶν γεμίζουν τὴν κάμαρά μου. Ὅλα ξαναγεννιούνται καὶ νοιάθω τὴν καρδιά μου νὰ σηκῶ τὰ μέσα μου... Εἶμαι νέος ἀκόμη καὶ ἡ πρώτη γυναῖκα ποὺ θ' ἀγαπήσω θὰ εἶνε νέα καὶ κείνη. Τὶ γλυκὸ τραγοῦδι ποὺ εἶνε ἡ ζωὴ!

Ἄντιο, ἀγγελέ μου, ποὺλί μου, μικροῦλα μου λατρευμένη, ἀντίο ἐσὺ τὸ μόνο πλάσμα ποὺ ἀγαπῶ κάτω ἀπὸ τὸν θλιβερό οὐρανό, τὸ μόνο πλάσμα ποὺ βόηκα στὴν ἄβυσσος αὐτῆς γῆς. Τραγοῦδεῖς καμιά φορὰ ἀκόμη τίς παλιές μας ἰσπανικὲς ρομάντζες; Καὶ συλλογίζεσαι καμιά φορὰ τὸν Ρωμαῖο σου; Ἄντιο, ἀ-ξέχαστὴ μου Ἰουλιέττα.

Παρίσι, 16 Ἰουνίου, 1834. — Παιδί μου, ἡ πὸς ἀγαπημένη, ἡ μόνη γυναῖκα ποὺ ἀγάπησα, σ' ὀρκίζομαι στὸν πατέρα μου, πὸς ἂν με θυσία τῆς ζωῆς μου μποροῦσα νὰ σοῦ δώσω ἕνα χρόνον εὐτυχίας, θὰ ριχνόμουν σ' ἕνα γκρεμὸ μετὸν πὸς μεγάλη χαρὰ. Μὰ ξέρεις τί φοβερό μαρτύριο ποὺ εἶνε νάμαι μονάχος, σ' αὐτὸ ἐδῶ τὸ δωμάτιο, χωρὶς ἐλπίδα, πλημμελισμένον ἀπὸ δάκρυα, νὰ τᾶχω χάσει διὰ, ὄς καὶ τὰ θνεῖρά μου ἀκόμη, ξέρεις τί εἶνε νάχω γιὰ μόνη παρηγοριά μιὰ μόνη σκέψι: Ὅτι πρέπει νὰ ὑποφέρω καὶ νὰ πνίγω τὸν πόνο μου, μὰ ἐσὺ τοῦλάχιστον νάσαι εὐτυχισμένη! Εὐτυχισμένη ἴσως γιατί εἶμαι μακριὰ σου, γιατί δὲν σὲ βασανίζω, γιατί δὲν ταράζω τὴν ἡσυχία σου. Ἀγαπημένη μου, ἀγαπημένη μου, ἂν δὲν μοῦ δώσεις τὴ φιλία σου, τί θὰ γίνω;...

Ἀλάντησέ μου διτὴ εἶσαι εὐτυχισμένη, ἀπάντησέ μου γιὰ νὰ γυρίσω στὸν θαρραλέο καὶ καρτερικό πόνο μου καὶ γιὰ ν' ἀκούσω κάτι σὺν ἕνα μικρὸ ἀναστενάγμα χαρᾶς μέσα στὰ τρομερὰ μαρτύριά μου.

Παρίσι, 20 Ἰουνίου. — Ἀγάτη μου, μόνη μου παρηγοριά στὸν κόσμο αὐτό, λατρεία μου, φῶς τῆς ζωῆς μου, γιατί, γιατί δὲν μοῦ ἀπαντᾷς;

Δὲν καταλαβαίνεις λοιπὸν, παιδί μου, πὸς με σκοτώνεις μετὸν σιωπῆ σου αὐτῇ; Πεθαίνω κάθε στιγμῇ, κάθε ὥρα, κάθε ἡμέρα...

Ἐπάρχουν θάνατοι πολὺ χειρότεροι, πολὺ πὸς ὀδυνηροὶ ἀπ' αὐτὸν τὸν ἕνα καὶ μόνον θάνατο ποὺ φοβάται καὶ τρέμει τὸ χυδαῖο πλῆθος. Λυτήσου με, ἀγαπημένη μου... Στείλε μου δυὸ λόγια. Στείλε μου μιὰ μονάχα λέξι. Μὴ μοῦ γράψῃς ἔστω τίποτε, οὔτε μιὰ λέξι. Κλείσε σ' ἕναν φάκελλο καὶ στείλε μου μιὰ τριχὰ ἀπ' τὰ μαλλιά σου κ' αὐτὸ θὰ με κἀνν χαρούμενο, θὰ μ' ἀναστήσῃ...

Ξέρεις πόσο ὑποφέρω χωρὶς νάχω εἰδήσεις σου; Μοῦ φαίνεται πὸς τὰ ποὺλὶα δὲν κελαιοῦν, πὸς ὁ ἥλιος δὲν λάμπει, πὸς ὁ ἀέρας τοῦ ἀναπνεῖ εἶνε φωτιὰ καὶ φαρμάκι...

Γράψε μου... Σὲ παρακαλῶ, σὲ ἱκετεύω, πέφτω γονατιστὸς μπροστά σου... Ἐλεος!... Ἐλεος!...

Ἄν δὲν μοῦ γράψῃς κ' αὐτῇ τῇ φορᾷ, θὰ πεθάνω!...

Ναί, ἀγαπημένη μου, σοῦ μιλάω σοβαρά, βρῖσκουμαι στὸ χεῖλος τοῦ τάφου...

Δὲν θὰ μ' ἀναστήσῃς;...

